

Östgötaloppet 1946-1951

Efter andra världskriget var Östgötaloppet ett etablerat arrangemang och samlade allt som oftast åkare från den svenska eliten, men fortfarande kom de flesta deltagarna från den nordöstra delen av Götaland och den östra delen av Svealand. 1946 kom de första utländska cyklisterna till Östgötaloppet.

Östgötaloppet den 19 maj 1946 föregicks av mycket regn och även under tävlingsdagen fortsatte det ihållande regnet. Denna söndag var alltså utsikterna att utmana rekordtiden näst intill obefintliga, trots att startfältet höll mycket hög klass. För första gången sedan gemensam start infördes 1940 startade A- och B-klassen åtskiljda. B-klassen var först ut, vilket innebar att A-klassarna sedan kom ifatt och oftast passerade många cyklisterna från B-klassen.

När cyklisterna passerade Vreta Klosters kyrka var det LCK:s Karl-Axel "Kacka" Karlsson som anförde A-klassen. Kort därpå attackerade Djursholmscyklisten Olle Wänlund, men det verkade mest som om han ville känna lite på motståndet. Hymers Gunnar Persson besvärades av onda körtlar, men deltog ändå flitigt i dragarbetet. Nästa attack kom i Hällabackarna utanför Borensberg från tidigare segraren Harald "Halle" Janemar. Trots en hård attack fick "Halle" ingen större lucka och så småningom lät han sig fångas in av klungan. "Kacka" attackerade i Brinkbacken, men även han blev inhämtad.

"Halle" lyckades till slut med en attack och bildade en tätgrupp tillsammans med dansken Jörgen Carlsen och Norrköpings CK:s Holger Karlsson. Trion körde dock fel vid vägorset Skeninge-Vadstena och fick därefter slita en del för att komma tillbaka till klungan. När cyklisterna passerade Mjölby övergick det strilande vårregnet till skyfall och viljan att hålla tempot uppe sjönk

markant. Först när Folkets Park passerats drogs spurten igång och "Halle" visade sig stå i en klass för sig. Han distanserade övriga med mer än fyra cykellängder. Rystad-Olle såg till att Hymer fick en klasseger då han vann oldboys äldre. 56 cyklisterna fullföljde den regniga tävlingen.

1. Harald Janemar, Upsala CK	3.02.56
2. Olle Wänlund, Djursholms IF	3.02.58
3. Jörgen Carlsen, Vano	3.02.59

Regnet präglade även Östgötaloppet 1947, även om regnet upphörde under senare delen av loppet. Söndagen den 18 maj fanns trots det rekordmånga cyklisterna på plats då över 100 cyklisterna deltog. När de 19 A-klassarna rullade iväg från startplatsen på Malmslättsvägen var det tydligt att man föredrog att hålla värmen genom hårt arbete snarare än låg fart. Startfältet innehöll denna gång 4 finska cyklisterna från Helsingforsklubben IK-32. Ganska tidigt utkristalliserade sig en tätkvintett bestående av hemmaåkaren Gunnar Persson, CK Revanches Hagard Jonasson, Fyrishofaren Bernt Klefborg, Stefaniten Bo Berglund och Nils Jansson från CK Uni. När man passerade Motala var försprånget till klungan 1.15, men avståndet krympte sedan då man inte var helt överens i dragarbetet. När klungan började närma sig blev alla cyklisterna i täten mer hjälpsamma och trots en kort felkörning utanför Mjölby växte sedan avståndet till förföljarna hela tiden. Det höga tempot blev till slut för mycket för Jonasson som tvingades släppa efter Mjölby.

Inne på Malmslättsvägen var tempot promenadmässigt innan spurten drogs igång 200 meter före mål. Klefborg hade hela tiden en tätposition medan Berglund och Persson ett tag var lite stängda, men när Jansson kroknade tog Berglund chansen att utmana Klefborg. Berglund närmade sig hela tiden, men Klefborg höll undan med knapp marginal och vann välförtjänt på ny rekordtid trots regn och

rusk. Två blodiga armbågar vittnade om upprepad intim kontakt med Moder Jord. Gunnar Persson fick nöja sig med tredjeplatsen denna gång. Bästa utlänning blev finska mästaren Paul Backman från IK-32 på 9:e plats, tätt följd av klubbkamraten Ville Lätti som slutade 10:a. Även detta år fixade Rystad-Olle en Hymerseger i klassen för äldre oldboys.

1. Bernt Klefborg, SK Fyrishof	2.48.45
2. Bo Berglund, CK Stefaniterna	2.48.45
3. Gunnar Persson, CK Hymer	2.48.46

Söndagen den 23 maj 1948 liknade föregående år åtminstone i ett avseende, täta regnskuror besvärade deltagarna i Östgötaloppet som blev mycket krävande. Det var ändå nytt deltagarrekord och för första gången passerade antalet fullföljande 100-strecket, om än med knapp marginal. Väder och vurpor till trots passerade 101 cyklister mållinjen på Malmslättsvägen.

Linköpings hopp stod denna gång främst till LCK:s Kacka Karlsson som länge fanns med i täten, men efter Mölby tvingades han släppa övriga i tätgruppen. Kort därefter fick även CK Revanches Jonasson släppa och det blev även detta år fyra cyklister som gjorde upp om segern. Eskilstunacyklisten Erik Jonsson drog denna gång det längsta strået, medan Fyrishofs Ingvar Andersson fick nöja sig med det kortaste. Rystad-Olle tog ytterligare en seger i klassen för äldre oldboys, denna gång med en häpnadsväckande marginal på nästan 20 minuter! I debutantklassen slutade en av Hymers deltagare på fjärde plats. Namnet på ynglingen som senare gjorde många fina insatser ibland annat Hymers och landslagets tröja var Lars Nordwall.

1. Erik Jonsson, CK Tuna	2.54.41
2. Rolf Bernhem, SK Fyrishof	2.54.43
3. Harry Johansson, Borås CA	2.54.45

1949 firade CK Hymer 25 år som förening och arrangerade en jubileumsupplaga av Östergötland Runt som vanns av Vano-cyklisten Stig Kocken Andersson. För första gången sedan IK Forward arrangerade det första Östgötaloppet 1925 passerade ett helt kalenderår utan att något Östgötalopp gick av stapeln. Den 25:e upplagan av Östgötaloppet arrangerades istället på söndagen den 21 maj 1950 med 123 deltagande cyklister. Banan var förändrad på så sätt att loppet nu gick i högervarv.

Olle Wänlund stack redan efter en mil och fick sällskap av klubbkamraten Bernhem och LCK-cyklisten Gustaf Rydmark. Trion utökade sitt försprång successivt, i Mantorp var avståndet 1.30, i Mjölby 2.30 och i Skeninge 2.45. Lite dramatik blev det dock när tattrion kom till Motala och bron var uppfälld. Efter ungefär två minuters stopp kunde cyklisterna fortsätta, även om avståndet bakåt naturligtvis var väsentligt reducerat. Men när klungan lite senare kom till Motala verkstad började bommarna gå ner. Djursholms Bengt Knäppus Pettersson hann under den första bommen innan den gick ner och kröp under den andra, medan övriga 12 cyklister i klungan fick vänta närmare tre minuter innan de kunde fortsätta. Tätgruppen kunde enkelt distansera den ensam jagande Pettersson, som dock håll klungan stängden och slutade 4:a.

Spurten blev odramatisk och Wänlund skar mållinjen före Bernhem medan Rydmark trots en stark insats inte kunde matcha de båda Djursholmarna. Segraren var överraskad att segertiden räckte till att slå det gamla rekordet.

- Det var konstigt att rekordet rök. Jag tyckte det var jobbigt värre. Sannerligen verkade det inte som att vi hade motvind hela tiden

1. Olle Wänlund, Djursholms IF	2.48.26
2. Rolf Bernhem, Djursholms IF	2.48.26
3. Gustaf Rydmark, Linköpings CK	2.48.26

Efter flera upplagor med besvärligt väder var det äntligen fina förhållanden när det 26:e Östgötaloppet avgjordes söndagen den 20 maj 1951. A-klassen mönstrade dessutom ett större startfält än någonsin tidigare och tävlingen i sin helhet lockade 118 cyklister. Sju cyklister skaffade sig ett försprång vid Sya, men eftersom storfavoriten Yngve Lundh avvaktade i klungan var det inte så många som tog utbrytningen på fullt allvar. Tätgruppen innehöll cyklister från "båda lägren", syftades på märkeskampen inom svensk cykel och de hade svårt att komma överens. I Skeninge hade klungan kommit ifatt utbrytarna. Strax innan Motala attackerade Lund och fick med sig dansken Melcher, Antilopens John Wickström, hemmafavoriten Lasse Nordwall och Vano-cyklisten Stig Mårtensson. Wickström och Mårtensson var väldigt dragvilliga, medan dansken inte drog en enda meter under resten av loppet. Efter Vreta Kloster hade Mårtensson gjort sitt och fick släppa. Nordwall drog upp farten tidigt och blev följaktligen passerad av samtliga utbrytarkollegor. Lund manövrerade sig enkelt fram i täten. Väl där släppte Lund inte om någon, även om dansken försökte. Publiken vid mål jublade då den populära storfavoriten Lund då han såg till att det blev svensk seger, även om Nordwall fick nöja sig med 4:e plats.

1. Yngve Lund, Bollnäs CK 2.45.21
2. Henning Melcher, Köpenhamns CK 2.45.21
3. John Wickström, CK Antilopen 2.45.23

Michael Johansson